

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОЛІНГВІСТИКА**

Освітньо-професійна програма Германські мови і переклад
(англійська та німецька мови)

Спеціальність – 035 Філологія, спеціалізація – 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – англійська

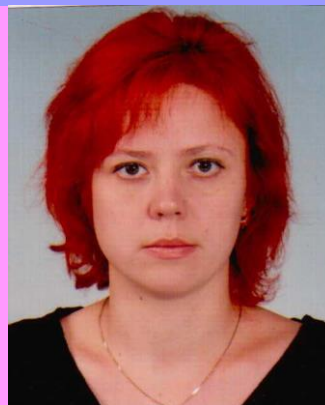
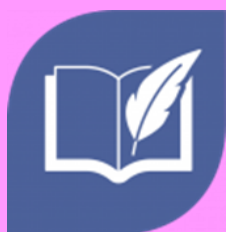
Галузь знань – 03 Гуманітарні науки

Освітній ступінь – магістр

Розробник:

Дедушно Алла,

к. філол. н., доцент кафедри гуманітарних
і соціальних дисциплін

Гарант ОПП:

Тагільцева Яніна,

к. філол. н., доцент кафедри гуманітарних
і соціальних дисциплін

Назва навчальної дисципліни	Соціолінгвістика обов'язковий компонент ОПП
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	викладач: Дедушно Алла , к. філол. н., доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін. контакти: ауд. 459, навчальний корпус № 4 e-mail: dedukhno.alla@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/dedukhno-alla-volodymyrivna
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність, спеціалізація	035 Філологія, 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Попередні умови для вивчення дисципліни	Вступ до мовознавства, вступ до германського мовознавства, сучасна українська літературна мова, сучасна англійська мова, основи комунікативної лінгвістики, лінгвокраїнознавство.

1. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення студентів із основними поняттями, проблемами й методами соціолінгвістики, механізмами впливу соціальних чинників на мову й роллю мови в житті суспільства.

Основні завдання навчальної дисципліни: репрезентувати основні відомості про понятійний апарат і теоретичні положення соціолінгвістики, її методологічне підґрунтя, методи і прийоми соціолінгвістичного аналізу; сформувати у здобувачів навички аналізу мовного матеріалу в межах соціолінгвістичного підходу; систематизувати методи досліджень в макро- та мікросоціолінгвістичних працях; розвивати філологічну ерудицію майбутніх фахівців.

Компетентності		Програмні результати
загальні компетентності	фахові компетентності	
ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах. ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.	ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною (англійська, німецька) мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці. ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Соціолінгвістика як наукова і навчальна дисципліна.

- Тема 2. Розвиток зарубіжної і вітчизняної соціолінгвістики.
 Тема 3. Основні поняття соціолінгвістики.
 Тема 4. Соціальна диференціація мови.
 Тема 5. Мовні зміни внаслідок контактування мов.
 Тема 6. Мовна політика. Державне регулювання мовних процесів.
 Тема 7. Методи соціолінгвістичних досліджень.
 Тема 8. Напрями соціолінгвістичних досліджень

3. Трудомісткість

- Загальна кількість годин – 120.
 Кількість кредитів – 4.
 Форма семестрового контролю – екзамен.

4. Політика оцінювання

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/dobrodobro.pdf> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/etykaetyka.pdf> Полтавського державного аграрного університету.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Максимальна/мінімальна кількість балів за програмними результатами

Програмні результати	Мін балів за програмними результатами навчання	Мах балів за програмними результатами навчання
ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.	15	25
ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною (англійська, німецька) мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.	15	25
ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.	15	25
ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.	15	25
Разом	60	100

Форми оцінювання та методика нарахування балів

Форми оцінювання результатів навчання	Методика нарахування балів	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
виконання навчальних завдань	5 балів × 12 завдань = 60 балів	7 балів × 2 завдань = 14 балів
підготовка наукових тез	10 балів × 1 завдання = 10 балів	–
ведення соціолінгвістичного словника		2 бали × 8 завдань = 16 балів
виконання завдань самостійної роботи	10 балів за виконання завдань теоретичного і практичного характеру	–
виконання індивідуалізованого завдання (самостійної роботи)	–	комплексна контрольна робота з 6 завдань = 50 балів
екзамен	3 завдання теоретичного характеру = 20 балів	3 завдання теоретичного характеру = 20 балів

5. Схеми нарахування балів з навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом
	Виконання навчальних завдань	Підготовка наукових тез	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен		
Тема 1. Соціолінгвістика як наукова і навчальна дисципліна	5					5
Тема 2. Розвиток зарубіжної і вітчизняної соціолінгвістики.	5					5
Тема 3. Основні поняття соціолінгвістики	10					10
Тема 4. Соціальна диференціація мови.	10					10
Тема 5. Мовні зміни внаслідок контактування мов	10					10
Тема 6. Мовна політика. Державне регулювання мовних процесів	5					5
Тема 7. Методи соціолінгвістичних досліджень.	10					10
Тема 8. Напрями соціолінгвістичних досліджень	5	10	10			25
Екзамен				20		20
Разом	60	10	10	20		100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(для заочної форми навчання)**

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Виконання навчальних завдань	Ведення соціолінгвістичного словника	Виконання індивідуального завдання	Екзамен	
Тема 1. Соціолінгвістика як наукова і навчальна дисципліна.	-	2	50		2
Тема 2. Розвиток зарубіжної і вітчизняної соціолінгвістики.	-	2			9
Тема 3. Основні поняття соціолінгвістики.	7	2			9
Тема 4. Соціальна диференціація мови.	-	2			2
Тема 5. Мовні зміни внаслідок контактування мов.	7	2			2
Тема 6. Мовна політика. Державне регулювання мовних процесів.	-	2			2
Тема 7. Методи соціолінгвістичних досліджень.	-	2			2
Тема 8. Напрями соціолінгвістичних досліджень.	-	2			52
Екзамен				20	20
Разом	16	14	50	20	100

6. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бевзенко С.П. Вступ до мовознавства: короткий нарис: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл. Київ : Вища школа, 2006. 143 с.
2. Вступ до мовознавства : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2007 . Ч. 2 : [І.О. Голубовська та ін. ; відп. ред. І.О. Голубовська]. 2010. 223 с.
3. Зеленько А.С. Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних вчень. Аспекти, методи, прийоми та процедури вивчення мови : посіб. Луганськ, 2002. 283 с.
4. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства. Київ : Академія, 2006. 336 с.
5. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства : підручник. 3-тє вид., стер. Київ : Академія, 2014. 302 с.
6. Лінгвістичний аналіз : практикум. Навчальний посібник / За ред. Г. Р. Передрій. Київ : Видавничий центр Академія, 2005. 212 с.

Допоміжні

1. Вусик Г.Л. Вступ до мовознавства: модульний курс : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. ; Бердян. держ. пед. ун-т, Ін-т філол. 2-е вид., перероб. Донецьк : Ноулідж, Донецьк, 2010. 120 с.
2. Дубічинський В.В. Вступ до мовознавства : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. навчання зі спец. «Перекладач» і «Прикладна лінгвістика» ; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». Харків : НТУ ХПІ, 2012. 68 с.
3. Мови Європейського культурного ареалу: розвиток і взаємодія : Зб. до 80-річчя Ю. О. Жлуктенка / Відп. ред. О. І. Чередніченко. Київ : Довіра, 1995. 270 с.

4. Науменко А. М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики) : навч. посібник. Вінниця : Нова книга, 2005. 415 с.
5. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. Київ : Око, 1996. 416 с.
6. Сулейменов О.О. Мова письма. Погляд в доісторію – про походження писемності і мови Малого людства : [пер. з рос.]. Київ : Юніверс, 2006. 471 с.
7. Тищенко К. Основи мовознавства : системний підручник. Київ : ВПЦ «Київський ун-т», 2007. 308 с.
8. Шевельов Ю. Портрети українських мовознавців. Київ : КМ-академія, видавничий дім, 2002. 132 с.

Інформаційні ресурси

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL: <https://www.slovnyk.ua> (дата звернення: 11.08.22).
2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: [http:// www.mova.info](http://www.mova.info) (дата звернення: 11.08.22).
3. Російсько-український словник сталих виразів. URL: [http://www. http://stalivrazy.org.ua/](http://www.stalivrazy.org.ua/) (дата звернення: 11.08.22).
4. Словники он-лайн. URL: www.rozum.org.ua (дата звернення: 11.08.22).
5. Словники України. URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (дата звернення: 11.08.22).